

Case شماره ۸:

آقایی با مرکز DPIC تماس می گیرد و بیان میکند که همسر ایشان ۲ سال پیش تحت تعویض دریچه میترال قرار گرفته است. دریچه تعویضی فلزی می باشد و بیمار روزانه تحت درمان ۵ میلی گرم قرص وارفارین برای جلوگیری از تشکیل لخته قرار گرفته است و تا حدود ۲ ماه پیش INR بیمار با این دوز وارفارین در محدوده ۳ تا ۳/۵ بوده است. فرد تماس

گیرنده بیان میکند که همسرشان همیشه تحت درمان با برند خاص و ثابتی از وارفارین بوده است که از ۳ ماه پیش به علت کمبود برند همیشگی مصرف، مجبور به تغییر دارو به نوع دیگری شده است و پس از تغییر دارو متاسفانه INR های بیمار همواره کمتر از ۲ بوده و با وجود اینکه دوز وارفارین آن به ۱۰ میلی گرم در روز افزایش یافته است همچنان INR های بیمار به بالاتر از ۲ افزایش نمی یابد.

همسر بیمار سوال دارد که آیا تغییر برند وارفارین می تواند علت این مقاومت به اثر وارفارین و عدم افزایش INR شود؟ در هیستوری که از وی اخذ می شود فرد تماس گیرنده بیان می کند که همسرش رژیم غذایی خود را از ۲ سال قبل رعایت کرده و همواره رژیم غذایی ثابتی را از لحاظ میزان ویتامین K دریافتی رعایت نموده است. داروهای دیگر مصرفی بیمار شامل این داروها می باشد:

ASA ۸۰ میلی گرم روزانه

متورال ۲۵ میلی گرم هر ۱۲ ساعت

والزارتان ۴۰ میلی گرم هر ۱۲ ساعت می باشد.

پس از اینکه کارشناس مرکز از همسر بیمار سوال در مورد مصرف دیگر داروها و حتی داروهای مکمل می نماید همسر بیمار بیان میکند که در جریان پاندمی اخیر Covid-19 همسر وی به علت اینکه دارای بیماری زمینه ای قلبی می باشد

جهت جلوگیری از ابتلا به Covid-19 روزانه ۱ گرم ویتامین سی جوشان مصرف می‌کند. همچنین مشخص شد که بیمار تا ۴ ماه پیش تحت درمان با لووتیروکسین ۰/۱ میلی گرم روزانه بوده است که از ۴ ماه پیش مصرف لووتیروکسین خود را قطع کرده است.

پاسخ به بیمار:

با وجود اینکه تغییر برند و کارخانه سازنده داروهای با اندکس درمانی باریک همچون وارفارین می‌تواند باعث تغییر در میزان اثر بخشی این داروها شود، اما به نظر نمی‌رسد که در مورد این بیمار تنها تغییر برند داروی بیمار توجیه کننده این میزان مقاومت به وارفارین شود که با وجود اینکه دوز وارفارین به دو برابر دوز معمول یعنی ۱۰ میلی گرم در روز افزایش یافته است INR بیمار همچنان کمتر از ۲ می‌باشد. در مورد این بیمار دو عامل دیگر می‌تواند باعث مقاومت به وارفارین و کاهش اثرات آن شود. یکی مصرف ویتامین سی با دوز بالا و برای مدت طولانی می‌باشد. برخی شواهد نشان می‌دهد که ویتامین سی می‌تواند باعث افزایش دفع وارفارین و کاهش اثرات آن شود. عامل احتمالی دیگر می‌تواند قطع لووتیروکسین و برگشت علائم هایپوتیروئیدیسم بیمار باشد. در شرایط هایپوتیروئیدیسم، متابولیسم فاکتورهای انعقادی کاهش یافته و باعث افزایش سطح سرمی این فاکتورها و کاهش اثرات وارفارین و در نتیجه افزایش مقاومت به وارفارین می‌شود.

لذا به نظر می‌رسد در مورد این بیمار علاوه بر تغییر برند دارو، مصرف طولانی مدت دوز نسبتاً بالای ویتامین سی و همچنین قطع لووتیروکسین و برگشت علائم هایپوتیروئیدیسم بیمار در کاهش اثرات وارفارین تاثیر داشته باشد. لذا به بیمار پیشنهاد شد که با مراجعه به پزشک معالج خود در خصوص موارد یاد شده توضیح داده و تغییرات لازم همچون کاهش یا قطع مصرف ویتامین سی و نیز شروع مجدد لووتیروکسین طبق نظر پزشک معالج انجام شود.

گردآوری مطالب: سمیه رحیمی (دانشجوی داروسازی)

ویرایش علمی: دکتر مریم مهرپویا (متخصص داروسازی بالینی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان)